

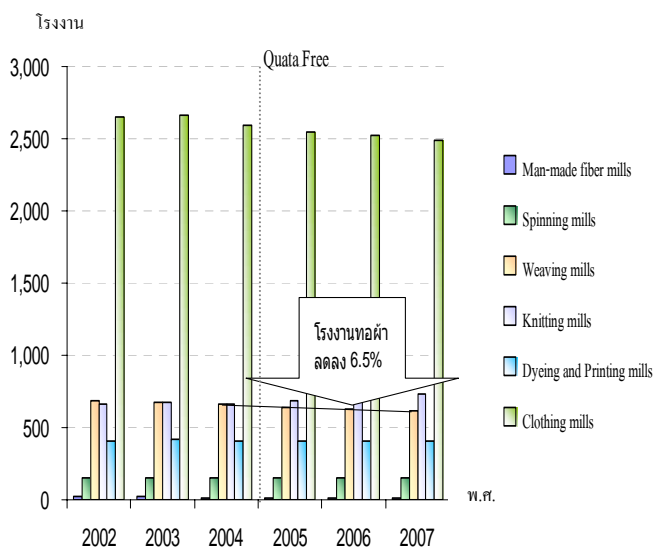
# สิ่งทอไทยภายหลังการค้าเสรี

## (Thai Textile after Quota Free)

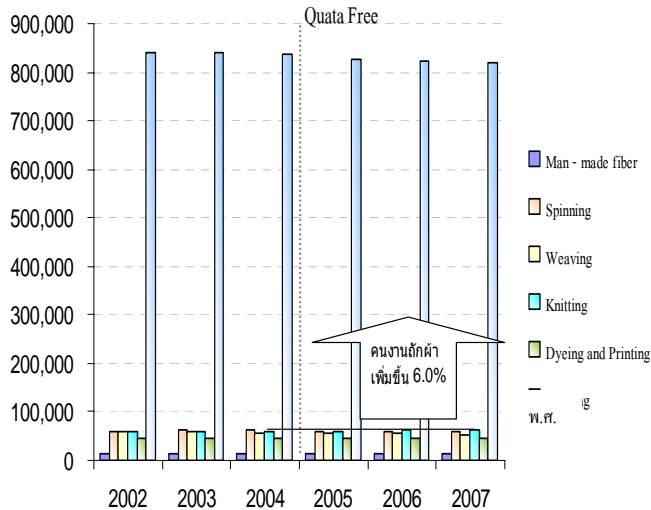
เป็นเวลากว่า 2 ปี นับจากภายใต้ข้อตกลงการค้าสิ่งทอขององค์การการค้าโลก (Agreement on Textile and Clothing : ATC) ที่กำหนดให้ปี 2548 เป็นปีแห่งการเปิดการค้าสิ่งทอเสรี (Quota Free) โดยให้มีการยกเลิกการควบคุมปริมาณการนำเข้าและดำเนินการค้าสิ่งทอโลกให้เป็นไปอย่างเสรี ซึ่งการยกเลิกข้อตกลงดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและรูปแบบทางการค้าในแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก รวมถึงประเทศไทยด้วยเช่นกัน

เมื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย ได้ก้าวผ่านข้อตกลงการเปิดการค้าสิ่งทอ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังคงมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะไม่ได้เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้จากการส่งออกให้ประเทศอยู่ในอันดับต้นๆ เหมือนหลายปีที่ผ่านมา (ก่อนยกเลิกการค้าเสรี) แต่อุตสาหกรรมยังสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศค่อนข้างสูง จากผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ณ ราคาปัจจุบัน ในปี 2549 อุตสาหกรรมสิ่งทอฯ สามารถสร้างรายได้ โดยมีมูลค่า 309,181 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภาคอุตสาหกรรมของประเทศ และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2548 ร้อยละ 2.8 โดยสาขาส่งออกมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 และเครื่องนุ่งห่มมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 รวมทั้งยังก่อให้เกิดการจ้างงานภายในประเทศ และการสร้างรายได้จากการส่งออกให้กับประเทศเป็นมูลค่ามากกว่าสองแสนล้านบาท

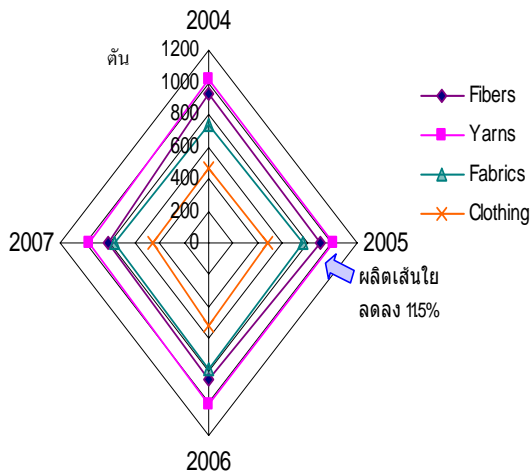
การขยายตัวเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอ (ปี 2550 เทียบกับปี 2547)



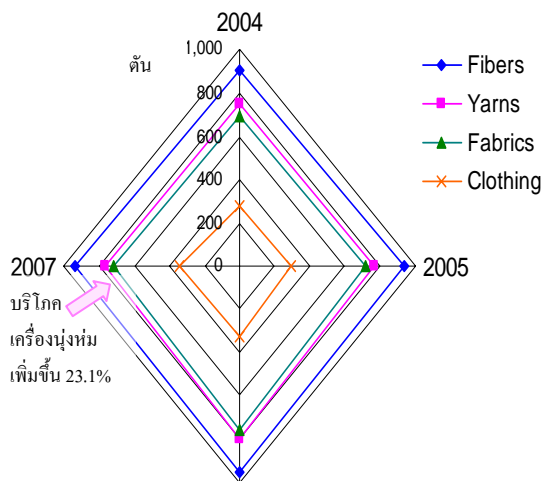
จำนวนโรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยรวมมีอัตราการขยายตัวลดลงเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 1.4 ประเภทของอุตสาหกรรมที่มีอัตราการขยายลดลงมากที่สุด คือ โรงงานทอผ้า ขยายตัวลดลงร้อยละ 6.5 รองลงมาคือ โรงงานเส้นใย ลดลงร้อยละ 5.9 และโรงงานเสื้อผ้าสำเร็จรูป ลดลงร้อยละ 3.9 แต่กลับพบว่าโรงงานถักผ้า มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 ซึ่งมีอัตราการขยายตัวมากที่สุดในอุตสาหกรรมสิ่งทอ



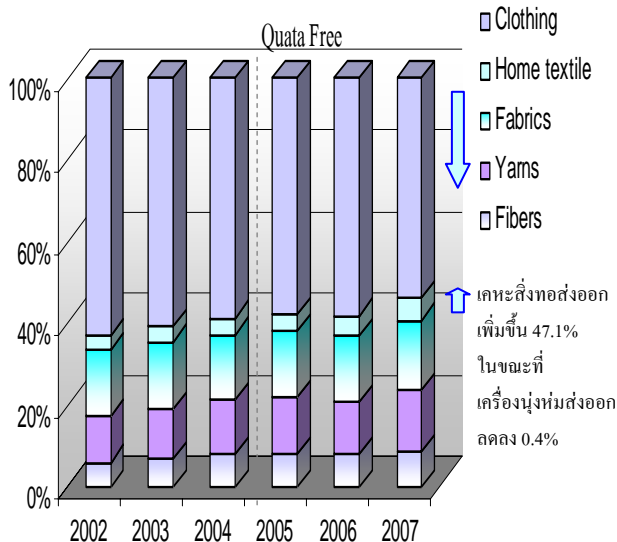
การจ้างงาน หรือจำนวนแรงงานโดยรวม มีอัตราการลดลงร้อยละ 1.8 ประเภทของอุตสาหกรรมที่มีอัตราการขยายตัวลดลงของจำนวนแรงงานมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมทอผ้า ลดลงร้อยละ 4.9 รองลงมาคือ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ลดลงร้อยละ 2.3 และจำนวนแรงงานที่มีอัตราการขยายตัวมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมทอผ้า มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.0



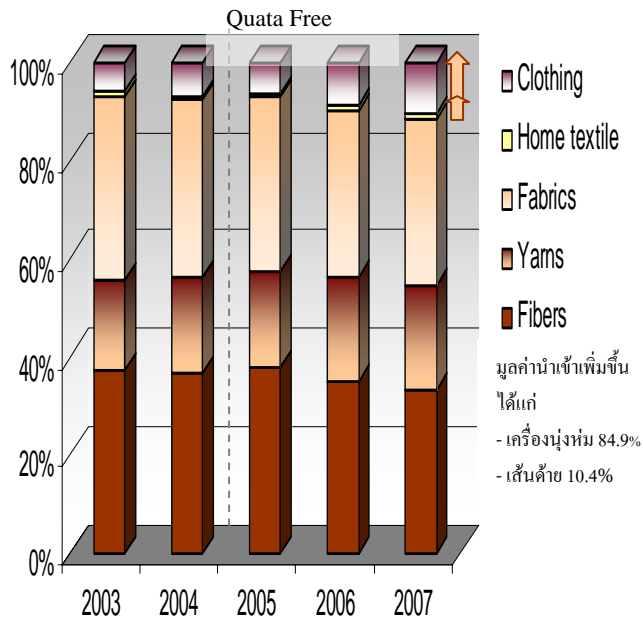
การผลิต โดยส่วนใหญ่จะพบว่า การผลิตในประเทศจะมีการผลิตอยู่ในอัตราที่ลดลง ประเภทการผลิตที่มีอัตราการผลิตลดลงมากที่สุด ได้แก่ เส้นใย มีอัตราการผลิตลดลงร้อยละ 11.5 เสื้อผ้าสำเร็จรูป ลดลงร้อยละ 5.1 เครื่องนุ่งห่ม ลดลงร้อยละ 3.4 สำหรับผ้าผืน มีอัตราการผลิตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 1.8



การบริโภค โดยส่วนใหญ่การบริโภคในประเทศมีอัตราการบริโภคโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยเครื่องนุ่งห่ม มีอัตราการบริโภคเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ ร้อยละ 23.1 รองลงมา คือ เส้นใย มีอัตราการบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 ผ้าผืน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 และเส้นด้าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8



**การส่งออก** สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก โดยรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.0 ประเภทของ สิ่งทอที่มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการ ส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ เหนือสิ่งทอ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 47.1 รองลงมา คือ เส้นด้าย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.8 แต่พบว่าปริมาณการส่งออก ลดลงร้อยละ 3.0 เส้นใย เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 13.0 ผ้าฝ้าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 มีปริมาณการส่งออก ลดลงร้อยละ 3.2 สำหรับเครื่องนุ่งห่มมี มูลค่าในการส่งออกลดลง เพียงเล็กน้อย ร้อยละ 0.4 และมีปริมาณการส่งออก ลดลงร้อยละ 35.5



**การนำเข้า** มีอัตราการขยายตัวโดยรวมของ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.9 ประเภทของสิ่งทอที่มีอัตราการขยายตัวของ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ เหนือสิ่งทอ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 84.9 รองลงมาคือ เครื่องนุ่งห่ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.3 และมี ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 91.6 และ เส้นด้าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4 และปริมาณ การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.5 สิ่งทอๆ อื่นๆ ที่มีมูลค่าการนำเข้าลดลงมากที่สุด ได้แก่ เส้นใย ลดลง ร้อยละ 4.6 และมี ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 รองลงมา คือ ผ้าฝ้าย ลดลงร้อยละ 2.3 มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า อัตราการขยายตัวในภาคการผลิตมีอัตราการขยายตัวลดลงเพียงเล็กน้อย ภาคการส่งออกมีอัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น หากพิจารณาข้อมูลการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของโลกในปี 2549 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกสิ่งทอ 2,877 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มีสัดส่วนในตลาดโลกร้อยละ 1.3 (ลำดับที่ 12) และเครื่องนุ่งห่มมีมูลค่าการส่งออก 4,257 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มีสัดส่วนในตลาดโลกร้อยละ 1.4 (ลำดับที่ 12) จะเห็นว่าของการส่งออกไทยเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ อาทิเช่น จีน สหภาพยุโรป อินเดีย ที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมาก

สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าสิ่งทอ คือ ประเทศไทยนำเข้าปริมาณการนำเข้าผ้าผืนและเส้นด้ายเพิ่มขึ้น ประเทศที่นำเข้าส่วนใหญ่ ได้แก่ จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ อีกทั้งอัตราการบริโภคในประเทศและการนำเข้าเครื่องนุ่งห่ม โดยเฉพาะจากประเทศจีนมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากอัตรากำไรนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากประเทศจีนมีอัตราลดลงมาก ซึ่งก่อนปี 2550 มีการเก็บอัตรากำไรตามราคาอยู่ร้อยละ 80 และในปี 2550-2551 อัตรากำไรจะลดลงอยู่ที่ร้อยละ 12 ซึ่งยังไม่นับรวมกับสินค้าจีนที่ผ่านเข้ามาทางเขตการค้าในแถบชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่อาจจะมียุทธศาสตร์การนำเข้าในอัตราที่สูงกว่านี้มาก

ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยจะเผชิญกับการแข่งขัน โดยการช่วงชิงความได้เปรียบจากประเทศที่มีศักยภาพการผลิตด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า อาทิเช่น ค่าจ้างแรงงาน วัตถุดิบ การสนับสนุนจากทางภาครัฐ และนอกจากนี้จะต้องกับเผชิญกับมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศพัฒนาแล้วอย่าง สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ที่นำกฎระเบียบมาตรการมาเป็นเงื่อนไขหรือข้อกำหนดทางการค้า โดยเฉพาะนโยบายและกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งในระยะแรกอาจทำให้ต้นทุนการผลิตในระยะสั้นเพิ่มสูงขึ้น และจะส่งผลต่อการผลิตในระยะยาวที่จะทำให้ต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อมลดลง อาจจะเป็นข้อได้เปรียบหรือเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการในปัจจุบันและอนาคตได้

ทางสถาบันฯ มีข้อเสนอแนะต่อการปรับตัวต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ดังนี้

**1. การพัฒนาสินค้า :** ปัจจุบันมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของสินค้า ดังนั้นผู้ประกอบการควรพัฒนาปรับปรุงคุณภาพสินค้า และรูปแบบ ให้มีความทันสมัยรวมถึงพัฒนาสิ่งทอที่มีคุณสมบัติพิเศษหรือสิ่งทอเทคนิค (Functional and Technical Textile) ซึ่งมีแนวโน้มเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในตลาดที่สูงขึ้น

**2. การย้ายฐานการผลิต :** การย้ายฐานการผลิตเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการขยายการลงทุนไปยังประเทศที่มีปัจจัยเอื้อต่อการลงทุนที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ เช่น ประเทศเพื่อนบ้าน โดยผู้ที่ย้ายฐานการผลิตจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อม โอกาส อุปสรรค ฯลฯ ที่มีผลต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมในภายภาคหน้า

**3. การเชื่อมโยงการผลิต :** เป็นการเชื่อมโยงการใช้วัตถุดิบ ในระหว่าง ขบวนการผลิตในแต่ละขั้นตอนให้มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน เพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management : SCM) การจัดการระบบโลจิสติกส์ (Logistics Management) การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการหรือเครือข่าย วิชาชีพ (Cluster) เพื่อลดต้นทุน และระยะเวลาในการดำเนินการ

**4. นโยบายและกฎระเบียบ :** ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกควรศึกษานโยบายและกฎระเบียบของตลาดส่งออก เช่น กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม ที่ประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศ ใช้เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม อาทิ สหราชอาณาจักร เยอรมนี สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตลอดจนกฎระเบียบอื่นๆ ที่อาจจะเป็นอุปสรรคทางการค้าของผู้ส่งออกได้

**5. การรักษาและขยายตลาด :** ภายใต้สภาวะการณ์ที่มีการแข่งขันสูงในตลาดโลก ผู้ประกอบการควรพัฒนาศักยภาพสินค้าและบริการ เพื่อรักษฐานลูกค้าที่มีอยู่เดิมพร้อมทั้งหา กลุ่มทางการค้าในตลาดใหม่